

Skálatrøð, 6. marts 2020

J.nr. 19/00272

Til Fjarskiftisveitararnar

(Sent í telduposti til FT Samskifti, Hey, Tosa, við avriti (Cc) til Kappingareftirlitið)

Viðmerkingar til “fyríbils viðmerkingar” hjá Jógvan Elias Winther Poulsen, advokati, vegna FT Samskifti, til uppskot um marknaðaravgerð á smásølumarknaðinum fyri “Farbreiðband, buntað við talu og SMS”, nú “Fartelefonhald við talu, SMS og dáta”.

Tann 6. juni 2018 lat Hey kæru inn til Fjarskiftiseftirlitið og Kappingareftirlitið, har kært varð um at FT Samskifti hevði framt prísdumping (t.e. nýtt ránsprísir), tá FT Samskifti tann 25. apríl 2018 læt kundum sínum 100 GB av eyka dáta at brúka restina av árinum (t.e. í góðar 8 mánaðir).

Fjarskiftiseftirlitið sendi tann 19. august 2019 eitt útkast til Marknaðaravgerð til hoyringar, har Fjarskiftiseftirlitið lýsir smásølumarknaðin fyri farbreiðband, buntað við talu og SMS, sum ein viðkomandi marknað, og tilnevni FT Samskifti til RMS veitara á hesum marknaði.

Hey (skrivliga) og Tosa (munnliga) hava boðað Fjarskiftiseftirlitinum frá, at tey hava ongar viðmerkingar.

Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, hevur tann 7. oktober 2019 vegna FT Samskifti latið inn “fyríbils viðmerkingar” til uppskotið um marknaðaravgerð á smásølumarknaðinum fyri Farbreiðband, buntað við talu og SMS.

Hetta skrivið viðgerð spurningarnar, sum FT Samskifti tekur upp í sínum “fyríbils viðmerkingum”, og er skipað soleiðis: Fyrst verður nágreinað, hvat hugtakið “virkin kapping” merkir í ES høpi. Síðani verður spurningurin um leiklutin hjá trístigatestini í skilmarkan av marknaðum lýst, herundir hví testin ikki er ein fortreyt fyri at skilmarkað ein marknað sambært fjarskiftislógini. Harnæst verður greina nærri, hví Fjarskiftiseftirlitið metir, at skilmarkingin av produktmarknaðinum er røtt í mun til føðingardagsgávuna uppá 100 GB frá Ver, samstundis sum ein skilmarkan eftir uppskotunum hjá FT Samskifti ikki hevði ført til broytta niðurstøðu viðvíkjandi ráðandi marknaðarstøðu. Men Fjarskiftiseftirlitið tekur til eftirtektar viðmerkingarnar hjá FT Samskifti og broytir navnið á marknaðinum til “Fartelefonhald við talu, SMS og dáta”. Í framhaldi av hesum verður spurningurin um, hvørt vinnuhald eigur at vera partur av skilmarkaða marknaðinum viðgjørður. Fjarskiftiseftirlitið heldur fast í sína niðurstøðu um, at vinnuhald ikki leggja nakað kappingartrýst á privathald, og harvið ikki eru partur av viðkomandi marknaðinum. At enda verður gjørt vart við, at løgd verða Fjarskiftiseftirlitinum orð í munnin, sum eftirlitið ikki hevur nýtt, í sambandi við týdningin av hvussu nógvir brúkarar eru á somu støð, jb. 800 MHz málið í Vinnukærunevndini.

Virkin kapping

Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, vísir á bls. 1 fyrst á, vísandi til viðmerkingarnar til fjaraskiftislógina, bls. 56-58, at sambært ES reglum ber bert til at regulera ein marknað við RMS-regulering tá virkin kapping ikki er á marknaðinum, og har ES ikki metir, at marknaðurin sjálvur er førur fyri at skapa kapping uppá longri sikt uttan *ex-ante* regulering.

Á bls. 3 vendir Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur aftur til spurningin um “virkna kapping”, har hann m.a. førir fram:

“Um sæð verður burtur frá omanfyri nevndum manglum við definitiúnini av produkt-marknaðinum, er einki í hesum málinum sum bendir á, at talan er um ein marknað, har kappingin ikki virkar. Tvørturímóti sýnist kappingin út frá upplýsingunum hjá FSE at vera sera virkin, tá ræður um farbreiðband.

Báðir veitarar á marknaðinum hava fleiri ymisk tilboð á hesum marknaðinum og kappingin sýnist hørð [...].”

Á bls. 4 verður sjónarmiðið um at marknaðurin er merktur av virknari kapping endurtikið, bert við øðrum orðum.

Í vegleiðingarskrivinum hjá ES Kommissiúnini til marknaðarkanningar og staðfesting av ráðandi marknaðarstöðu¹, verður m.a. sagt soleiðis um hugtakið “virkna kapping” (okkara umseting):

“[...], hugtakið virkin kapping [*effective competition*] inniber, at ongin fyritøka er ráðandi á viðkomandi marknaðinum. Við øðrum orðum, ein úrskurður um at ein viðkomandi marknaður hevur virkna kapping, er í royndum ein niðurstøða um, at har er hvørki støk ella felags ráðandi støða á tí marknaðinum. Hinvegin, ein úrskurður um, at tann viðkomandi marknaðurin ikki hevur virkna kapping, er ein niðurstøða um, at har er støk ella felags ráðandi støða á tí marknaðinum.” (O.J. 2002/C 165/03, 2002, p. 21; para 112)

“Um eitt fjaraskiftiseftirlit [*NRA*]² ger av at ein viðkomandi marknaður hevur virkna kapping, so hevur tað ikki loyvi til at áleggja skyldur sambært grein 16 [í rammufyriskipanini, FSE] á nakran veitara á tí viðkomandi marknaðinum. [...]” (O.J. 2002/C 165/03, 2002, p. 21; para 113)

“Um eitt fjaraskiftiseftirlit ger av, at ein viðkomandi marknaður ikki hevur virkna kapping, tí har er ein fyritøka ella fyritøkur við ráðandi støðu, so má hon útpeika [...] fyritøkuna ella fyritøku(r). Men, bert at útpeika eina fyritøku at hava RMS³, og áleggja hóskandi regulatoriskar skyldur á viðkomandi fyrirøku(r). Men, bert at útpeika eina fyrirøku at hava RMS á einum ávísam marknaði, uttan at áleggja eina hóskandi regulatoriska skyldu, er ósambærlikt við nýggja regulatoriska regluverkið, serstakliga grein 16(4) í rammufyriskipanini. Við øðrum orðum, fjaraskiftiseftirlit mugu áleggja í minsta lagið eina regulatoriska skyldu á eina fyrirøku, ið er útpeikað at hava RMS. [...]” (O.J. 2002/C 165/03, 2002, p. 21; para 114)

¹ “Vegleiðing hjá Kommissiúnini til marknaðarkanningar og ásetan av ráðandi marknaðarstöðu undir samveldisregulatoriska karminum fyri elektronisk samskiftiskervi og –tænastur”.

² NRA er ensk stytting fyri: *National Regulatory Authority*.

³ Ráðandi Marknaðarstöðu. Á enskum SMP: *Significant Market Power*.

Fartelefonhald við talu, SMS og dáta

Boðskapurin í hesum er, at tað faktum, at ein veitari hevur ráðandi marknaðarstøðu, er per definitión tað sama sum at staðfesta, at kappingin ikki er virkin á hesum marknaðinum. So, tá Fjarskiftiseftirlitið staðfestir, at FT Samskifti hevur ráðandi marknaðarstøðu, so er hetta samstundis ein staðfesting av, at marknaðurin ikki hevur “virkna kapping”.

Í føroysku fjarskiftislógini er ikki, – í mótsetning til í ES (j.b. 3. brotið í endurgevingini frammanfyri), krav um at Fjarskiftiseftirlitið skal áleggja einum RMS veitara skyldur. Í staðin kann eftirlitið áleggja skyldur, j.b. niðanfyri undir trístigatestin.

Trístigatestin

Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, vísir til viðmerkingarnar í uppskotinum til fjarskiftislógina, bls. 57, har kumulativu treytirnar, sum dentur vanligu verður lagdur á, eru endurgivnar. Treytirnar, sum eru endurgivnar har, svara innihaldsliga til sonevndu trístigatestina, sum í beinleiðis umseting er soljóðandi (O.J. 2014/710/EU, 2014, p. 83; Fjarskiftiseftirlitið, 2017a, p. 25):

- at strukturella, løgfrøðiliga ella regulatoriska gáttin at sleppa inn á marknaðin sum nýkomari er høg og ikki-fyribils,
- at útlit eru ikki til at marknaðarbygnaðurin broytist móti virknari kapping innan relevanta tíðarhvarvið, havandi atlit til undirstøðiskervisgrundaða kapping og aðra kapping innanfyri nýkomaragáttina, og,
- at kappingarlógin einsamøll er ónøktandi til hóskaði at viðgera sannaða marknaðarbrekið.

Jógvan Elias Winther Poulsen skrivur soleiðis: “Tað er ikki staðfest, at hesar treytir fyri at tilnevna ein RMS-veitara eru loknar í fyriliggjandi máli”.

Her er vert at geva gætur, at FSL § 8 stk. 1 er serføroysk, og endurspeglar ikki ES praksis. Ella sum tað m.a. stendur í viðmerkingunum til § 8 í uppskotinum til fjarskiftislógina:

“Mett verður ikki, at tað er neyðugt ella hóskaði at seta í verk eitt so stórt og umsitingarlíga tungt regluverk í Føroyum sum í ES, til tess at staðfesta, hvørjir marknaðir hava kapping og ikki.

Føroyski marknaðurin er sera lítil og yvirskoðiligur og ES-reglurnar um marknaðarkanningar, sí t.d. donsku fjarskiftislógina §§ 37 – 39, eru tí ikki tiknar við í fyriliggjandi uppskot.

Í staðin leggur hetta lógaruppskotið upp til at lata upp til Fjarskiftiseftirlitið at velja, hvør amboðskassi hóskaði best í hvørjum einstøkum føri, til tess at staðfesta, hvørt kappingin virkar ella ikki á tí einstaka marknaðinum. Tað áliggur so Fjarskiftiseftirlitinum at hava fingurin á pulsinum og gera kanningar, í tann mun og á tann hátt sum eftirlitið metir er hóskaði. [...].

[...]

[...]

[...]. Mett verður, at tað er møguligt og forsvarligt at velja veitarar við ráðandi marknaðarstøðu, uttan at gera marknaðarkanning frammanundan, tí úrslitið er eyðsýnt uttan kanning.” (Vinumálaráðið, 2015, pp. 58-59)

Fjarskiftiseftirlitinum er soleiðis ikki formliga álagt at nýta nakra ávísu mannagongd, til tess at nýta heimildirnar í fjarskiftislógini, til útpeikan av RMS veitarum eftir FSL § 8, og áleggjan av ex ante skyldum eftir FSL §

Fartelefonhald við talu, SMS og dáta

10, men Fjarskiftiseftirlitið hefur tó valt sum meginreglu at fylgja tí mannagongd sum fjarskiftis-myndugleikar í londunum kring okkum fylgja. Frávik kunnu tó gerast, tá umstøðurnar tala fyri tí (Fjarskiftiseftirlitið, 2017a, p. 26).

Í hesum afturlítandi førinum, har málið snýr seg um eina gávu á 100 GB sum er latin í 2018, hefur Fjarskiftiseftirlitið tørv á at allýsa marknaðin, sum móguliga lógarbrotið er framt á, og at staðfesta hvørt FT Samskifti hevði ráðandi marknaðarstöðu á hesum marknaði, tá gávan varð latin.

Útpeikan av RMS veitarum eftir FSL § 8 stk. 1 byggir á eina løtumynd (statiska mynd) av marknaðinum, nevnliga marknaðarpartar soleiðis sum teir eru tá uppgerðin verður gjørd.

Trístigatestin er ikki ein fortreyt til tess at greina hvørjar tæmastur hoyra til marknaðin, og harvið til tess at rokna marknaðarpartar sambært FSL § 8 stk. 1. Har staðfestir Fjarskiftiseftirlitið, at FT Samskifti hefur 71,9% av marknaðinum, og tískil sambært FSL § 8 stk. 1 skal tilnevast at vera RMS veitari.

Trístigatestin, hinvegin, er frameftirlítandi (dynamisk). Punkt 1 og 2 í trístigatestini hava til endamáls at kannað, hvørt ein veitari, sum hefur ein stóran marknaðarpart móguliga er útsettur fyri kapping, sum ikki kann avlesast bert við at hyggja at eini løtumynd av verandi marknaði. Punkt 3 í trístigatestini hefur sum so onki við kappingartrýst at gera, men viðgerð bert hvørt tað er neyðugt við forhandaregulering, ella kappingarlógin er nóg mikið til tess at skapa virkna kapping.

Punkt 1 í trístigatestini snýr seg soleiðis um, hvørt tað er lætt hjá nýkomarum at koma inn á marknaðin. Svárið uppá tann spurningin er í hesum málinum nei; ein nýkomari má annaðhvørt seta upp sítt egna farkervi, ella gera avtalu um at virka sum MVNO. Tað fyrra er sera dýrt, meðan tað seinna av royndum hefur víst seg sera torført, jb. royndirnar hjá TOSA.

Punkt 2 í trístigatestini snýr seg um, hvørt útlit eru til virknari kapping innan relevanta tíðarskeiðið, ið vanliga er 1 til 2 ár. Svárið uppá tann spurningin er, at tað er sera ivasamt, tí marknaðarparturin hjá Hey hefur verið minkandi í fleiri ár. Men móguliga kunnu inntriv eftir kappingarlógini, jb. punkt 3, broyta hetta.

Punkt 3 snýr seg um, hvørt kappingarlógin er nóg mikið til tess at skapa virkna kapping. Í hesum ítøkiligá førinum er talan móguliga um brot á kappingarlógina. Fjarskiftiseftirlitið metir tí at tað er Kappingareftirlitið sum má taka avgerð í kæruni.

Fjarskiftiseftirlitið er sjálvsagt greitt yvir, at kappingin ikki er “virkin” á hesum viðkomandi marknaðinum, tí FT Samskifti hefur ráðandi marknaðarstöðu. Men Fjarskiftiseftirlitið hefur harútyvir ikki staðfest marknaðarbæk á hesum ítøkiligá marknaðinum, sum við fyrimuni kunnu loysast við forhandaskyldum. Tískil er tað fatanin hjá Fjarskiftiseftirlitinum, at vit í fyrsta lagið mugu lata kappingarlógina hava móguleika fyri at virka.

Harvið er trýstigatestin ikki lokin, tí tær tríggar treytirnar skulu vera kumulativt uppfyltar.

Uttan mun til niðurstøðurnar í trístigatestini, so sigur FSL § 8 stk. 1, at við tað at vit hava staðfest at FT Samskifti hefur 50% ella meira av marknaðinum, so skal FT Samskifti tilnevast at vera RMS veitari, og tað er tað, sum Fjarskiftiseftirlitið hefur í hyggju at gera, jb. útkastið til marknaðaravgerð.

Trístigatestin er hinvegin framvegis eitt hent hjálparamboð, tá Fjarskiftiseftirlitið skal taka støðu til, hvørt tað er neyðugt at áleggja RMS-veitaranum forhandaskyldur eftir FSL § 10. Hetta merkir í praksis, at Fjarskiftiseftirlitið, í mun til eftirlit í ES-londunum, kann velja at taka trístigatestina í nýtslu seinni í processini, tá um forhandaskyldur umræður.

Fjaraskiftiseftirlitið kann, men hefur ekki eins og í ES skyldu til at áleggja forhandaskyldur, um so er at Fjaraskiftiseftirlitið tilnevnir ein veitara at vera RMS veitara, jb. viðmerkingarnar til fjaraskiftislógina:

“Sambært art. 8, stk. 2 í direktivinum um atgongd og sambært fjaraskiftislóggávu í londum kring okkum, ið eru meinlíkar § 8, stk. 1 í hesum lógaruppskotinum, skal eftirlitsstovnurin seta í verk eina av skyldunum, nevndar í art. 9-13a, í nevnda direktivinum um atgongd. Hóast hetta, og orsakað av, at tað ikki verður mett altíð at vera neyðugt at áleggja RMS-veitarum eina tílíka skyldu, verður orðið ‘kann’ sett inn í staðin fyri ‘skal’. Fjaraskiftiseftirlitið kann sostatt gera eina meting av, um tað yvirhøvur er hóskiligt at áleggja eina tílíka skyldu, áðrenn avgerð verður tikin.” (Vinnumálaráðið, 2015, p. 61; O.C. 2002/19/EC, 2002, pp. 13-14)

Fjaraskiftiseftirlitið hefur sum nevnt viðgjørt spurningin um forhandaskyldur í relatiónum til kærana um dátugávuna á 100 GB, jb., brot 4 á bls. 39 í “Marknaðaravgerð – smásølumarknaðurin fyri Fartelefonhald við talu, SMS og dáta”⁴. Viðkomandi spurningurin har er, hvørt kappingarlógin er nóg mikið “til hóskaði at viðgera sannaða marknaðarbrekið”, jb. trístigatestina punkt 3, og niðurstøðan hjá Fjaraskiftiseftirlitinum er, at um talan er um ránsprís, so er tað longu sum er, ólógligt sambært kappingarlógini. Kappingarlógin skuldi tí einsamøll verið nøktandi til tess at viðgera “sannaða marknaðarbrekið”, og trístigatestin er tískaði ikki kumulativt lokin.

Fjaraskiftiseftirlitið metir ikki at grundarlag er fyri, við stóði í dátugávuni einsamallari, at áleggja forhandaregulering á hesum viðkomandi marknaðinum, tí eftirlitið kennir ikki til trupulleikar á júst hesum viðkomandi marknaðinum, sum forhandaskyldur eru egnaðar at loysa, og sum ikki í verandi stóðu betur kunnu loysast umvegis kappingarlógina.

FT Samskipti hefur tó kortini ráðandi marknaðarstóðu, og er tilnevnt at vera RMS-veitari á hesum marknaðinum. At verða tilnevndur av Fjaraskiftiseftirlitinum at vera RMS-veitari uttan at fáa álagt forhandaskyldur, kann fatast sum eitt “gult flagg”⁵, og FT Samskipti skal tí taka tey fyrilit sum ein slík stóða krevur sambært kappingarlógini, herundir við atliti til ikki at misnýta sterku stóðuna⁶.

Skilmarking av marknaðinum

Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, tekur undir við, at geografiski marknaðurin er Føroyar.

Hinvegin sigur Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, at “Tað er ikki rætt av FSE at lýsa viðkomandi marknaðin sum farbreiðband, buntað við talu og SMS. FT samskipti er av tí fatan, at einasti hugsandi, viðkomandi marknaðurin, sum kann vera relevantur í sambandi við hetta málið er fartelefonhald, buntað við sms og data ella fartelefonhald, buntað við talu, sms og data.”

⁴ Brot 4 á bls. 37 í “Útkast til Marknaðaravgerð – smásølumarknaðurin fyri Farbreiðband, buntað við talu og SMS”.

⁵ Gula flaggið sær man eitt nú á strondini, har tað ávarar um vanda, ið krevur serligt ansni.

⁶ Hetta merkir tó sjálvsagt ikki, at ein veitari harvið ikki skal taka fyrilit fyri møguligari ráðandi marknaðarstóðu á øðrum marknaðum, har viðkomandi er virkin. At Fjaraskiftiseftirlitið ikki formliga hefur tilnevnt ein fjaraskiftisveitara at vera RMS veitara, er soleiðis ikkj eitt tekin um, at viðkomandi veitari so ikki hefur ráðandi marknaðarstóðu sambært Kappingarlógini. Sambært viðmerkingunum til § 11 stk. 2 í kappingarlógini, so kann ein marknaðarpartur, “ið er hægri enn 50%, [...] í sær sjálvum prógva, at talan er um ráðandi stóðu”, tá “marknaðarparturin hefur verið hin sami í longri tíð” (Vinnumálaráðið, 2006, p. 31). Viðurskipti, so sum potentiell kapping frá nýkomarum, møguleikin hjá kappingarneytum at víðka framleiðsluna, keyparamakt v.m., kunnu tó eisini hava ávirkan á, hvørt viðkomandi veitari hefur ráðandi marknaðarstóðu. Smærri marknaðarpartar kunnu eisini í ávísam førum vera ábending um ráðandi marknaðarstóðu. Ein veitari sum er í iva, kann tí við fyrimuni biðja um eina vátan frá Kappingarráðnum, jb. KL § 11 stk. 2.

Fartelefonhald við talu, SMS og dáta

Jógvan Elias Winther Poulsen ger ikki greitt, hvønn týdning ella mun tað hevði havt fyri skilmarkingina, um marknaðurin í staðin fyri “farbreiðband buntað við talu og SMS”, hevði verið allýstur sum “fartelefonhald, buntað við sms og dáta” ella “fartelefonhald, buntað við talu, sms og dáta”. Uttan at kenna hvønn týdning FT Samskifti leggur í hetta, so ber illa til at viðgera tað, men niðanfyri skulu vit royna at greina nærri, hvussu Fjarskiftiseftirlitið kemur fram til sína allýsing; navnið á marknaðinum er tó ikki avgerandi.

Fyrst er at siga, at marknaðir verða allýstir eftir umstøðunum í tí einstaka landinum, jb. rammufyriskipanina, grein 15, stk. 3 (O.J. 2002/21/EC, 2002, p. 44). Harnæst veldst allýsingin um, hvat kappingarbrøk verður viðgjørt. Ella sum Bishop & Walker siga tað: “Tann rætta definitiónin av marknaðinum veldst um ítøkiliga spurningin, sum trætán snýr seg um” (2010, p. 143).

Í hesum førinum snýr málið seg um eina føðingardagsgávu uppá 100 GB dáta, ið er veitt til fartelefonhald, ið hava talu og SMS. Hetta er eisini útgangsstøðið hjá Fjarskiftiseftirlitinum í hesum málinum. Um sannaða marknaðarbrøkið var eitt annað, so kundi tað havt ávirkan á allýsingina av viðkomandi marknaðinum.

Tað er fatanin hjá Fjarskiftiseftirlitinum, at tað er ikki fartelefonhaldið sum slíkt, sum er buntað við undirliggjandi tænastránum, men undirliggjandi tænastránum í haldinum sum verða buntaðar. Haldið er so at siga hylkið ella innpakningurin kring hesar tænastránum. Endamálið er at nýta farbreiðband (dáta) á eini fartelefon, og til tess er neyðugt at hava eitt fartelefonhald.

Tað vit hava við at gera her, er tað slagið av blandaðari bunting⁷ (*mixed bundling*) sum nevnist binding (*tying*), har kundin einans kann keypa vørðu A (farbreiðband á fartelefonina⁸) um hann eisini keypir vøru B (talu og SMS), men hann kann frítt keypa vøru B (talu og SMS) einsamalla (óbuntaða)⁹.

Farbreiðband (dáta) er her tann bundna tænastránum (*the tied good*), meðan talu og SMS er tann bindandi tænastránum (*the tying good*). Hvørt vit nevna bindandi tænastránum “talu og SMS”, “fartelefonhald uttan dáta” ella eitt “fartelefonhald við talu og SMS”, kemur í kappingarhøpi út uppá eitt hvat hesum málinum viðvíkir¹⁰. Tað avgerandi er, at hevur ein keypt eitt fartelefonhald við talu og SMS, so kann ein einans keypa farbreiðband (dáta) til hetta haldið frá sama veitarara, sum hevur leverað restina av fartelefonhaldinum. Samlaða buntið inniheldur tá tænastránum farbreiðband, talu og SMS. Tað hevur tó ongan týdning fyri, hvørt FT Samskifti hevur ráðandi marknaðarstøðu ella ikki, og tað er einans tað, sum skilmarkingin hjá Fjarskiftiseftirlitinum staðfestir.

⁷ Blandað bunting er tá tvær ella fleiri vørður kunnu keypast einsæris, t.e. óbuntað, men samstundis verða bjóðaðar í einum bunti til ein lægri prís enn summurin av einstøku vørðunum keyptar einsæris. Í mótsetning til blandaða bunting hava vit reina bunting (*pure bundling*), har ein vøra bert kann keypast buntað saman við eini aðrari. Dømi um reina bunting er at ein bert kann keypa ein vinstra skógv saman við einum høggra skógv, ella ein bil við hjólum osfr. (Walker, Fletcher, & Williams, 2016, p. 61; Bishop & Walker, 2010, p. 276 ff.)

⁸ Kundin kann keypa dedikera farbreiðband óheft av talu og SMS, men tað er ikki ætlað til nýtslu á fartelefonum, og vit hava í útkastinum til marknaðaravgerð, bls. 34 (bls. 36 í endaligu marknaðaravgerðini), gjørt tað niðurstøðu, at dedikera farbreiðband til privat ikki er partur av sama viðkomandi marknaðinum sum farbreiðbandshald til privat, buntað við talu og SMS (nú fartelefonhald við talu, SMS og dáta). Tí er tað ikki viðkomandi í hesum høpi.

⁹ Talu og SMS er eitt bunti í sjálvum sær, men tað er ikki viðkomandi í hesum høpi.

¹⁰ Ella sum Ferro (2019, p. 157), sigur tað (okkara umseting): “[...] sum Shakespeare skrivaði í *Romeo og Julia*: »Hvat liggur í einum navni? Tað sum vit nevna eina rósu, vildi við einum og hvørjum øðrum orði lukta eins søtt.«. Hvat vit kalla marknaðin er óviðkomandi. Tað kann onkuntíð vera, at marknaðurin verður nevndur á ein hátt sum er misvísandi ella ógreiður. Men tað sum hevur týdning er, at ein kann staðfesta, út frá samlaðu grundgevingunum, hvørji produkt ella tænastránum eru fevndar av marknaðinum, og at hesar veruliga útgera ein viðkomandi marknað”.

Fartelefonhald við talu, SMS og dáta

Fjarskiftiseftirlitið gevur tó FT Samskifti rætt í, at heitið “Fartelefonhald við talu, SMS og dáta” kanska er meira heppið, og hevur tí valt at broyta heitið á marknaðinum tilsvarandi.

Sum nevnt hevði FT Samskifti pr. 30. juni 2018 ein marknaðarpart uppá 71,9% av fartelefonhaldum við talu, SMS og dáta.

Verða vinnuhaldini tald við, jb. niðanfyrir, so var marknaðarparturin hjá FT Samskifti 74,4% av fartelefonhaldum við talu, SMS og dáta, pr. 30. juni 2018.

Verða øll fartelefonhald við talu og SMS, privat sum vinnulig, við og uttan dáta, tikin við, so hevði FT Samskifti ein marknaðarpart uppá 74,74%, pr. 30. juni 2018.

Niðurstøðan hjá Fjarskiftiseftirlitinum um, at FT Samskifti hevur eina ráðandi støðu á marknaðinum fyri fartelefonhald við talu, SMS og dáta, er soleiðis ikki serliga viðkvom fyri, hvørt øll fartelefonhald verða tald við, og ikki bert tey sum hava dáta, og heldur ikki viðkvom fyri, hvørt vinnuligir kundar verða taldir við ella ikki.

Vinnuhald

Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, vísir á, at tað at “ein privatkundi ikki sjálvur kann tekna eitt vinnuhald, merkir ikki, at sami privatkundi ikki kann hava og brúka eitt vinnuhald, sum tá kann ávirka atferðina hjá sama kunda sum privatkundi”. Víst verður á ymisk dømi, har ein privatkundi kann hava atgongd til vinnuhald umvegis arbeiðsplássíð, og kann nýta tað til privatnýtslu eisini, annaðhvørt sum ískoyti til eitt privathald, ella í staðin fyri privathald. FT Samskifti biður tí Fjarskiftiseftirlitið um at gera nærri kanningar av hesum partinum av definitiónini av produktmarknaðinum, áðrenn Fjarskiftiseftirlitið tekur endaliga marknaðaravgerð í hesum málinum.

Hesin spurningurin er viðkomandi, og kundi verið greinaður nærri í marknaðarkanningini. Fjarskiftiseftirlitið hevur tí útbýgt brot 2.3 á bls. 4 ff., soleiðis at hesin spurningur er nærri lýstur og viðgjørður (jb. bls. 4-8 í endaligu marknaðaravgerðini).

Tað er samlaða metingin hjá Fjarskiftiseftirlitinum, at hóast onkur kundi móguliga ber seg at soleiðis, sum Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, førir fram, so er hetta so mikið marginalt, at tað vildið kortini verið lønandi og profittmaksimerandi hjá einum hypotetiskum monopolisti, at hækka prísir á dáta í einum fartelefonhaldi til privat við talu, SMS og dáta, við 5 – 10%, jb. SSNIP testina. Fartelefonhald við talu, SMS og dáta til privat, er tí ein serskildur marknaður.

Onnur viðurskifti

Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, vísir á, at Fjarskiftiseftirlitið á síðu 6 niðast og miðskeiðis á síðu 7, í útkastinum til marknaðaravgerð, m.a. skrivur, “at tað hevur týdning fyri góðskuna á einum farbreiðbandi, »hvussu nógvir aðrir brúkarar eru á somu basisstøð, lendisviðurskiftini, veðrið osfr. «. FT Samskifti notar sær og er samt við FSE í, at tað hevur stóran týdning fyri góðskuna á sambandinum umvegis farbreiðband, hvussu nógvir aðrir brúkarar eru á somu støð” (okkara undirstriking).

Fjarskiftiseftirlitið hevur ikki í nevndu brotum nýtt orðið “stóran” um týdningin av talinum av brúkarum í mun til góðskuna á sambandinum umvegis farbreiðband. Hinvegin sigur Fjarskiftiseftirlitið, at “stóru fysiskur munur er á fastbreiðbandi og farbreiðbandi” (okkara undirstriking), og at tað tí hevur við sær, at fastbreiðband verður selt flatrate meðan farbreiðband verður selt uppá nøgd (GB). Víðari sigur Fjarskiftiseftirlitið í nevnda broti, at ferðin á farbreiðbandi “veldst um tøkni á basisstøðini og á terminalinum, hvørjir frekvensir basisstøðin nýtir, frástøðuna millum basisstøð og terminalin, hvussu nógvir aðrir brúkarar eru á somu basisstøð, lendisviðurskifti, veðrið osfr.” (okkara undirstriking). Við øðrum orðum

Fartelefonhald við talu, SMS og dáta

sigur Fjarskiftiseftirlitið, at tað eru fleiri faktorar sum hava ávirkan á ferðina. At lesa burturúr hesum, at Fjarskiftiseftirlitið harvið sigur, at tað hevur stóran týdning fyri góðskuna á sambandinum umvegis farbreiðband, hvussu nógvir aðrir brúkarar eru á somu støð” (okkara undirstriking) er at leggja eftirlitinum orð í munnin, sum eftirlitið ikki hevur nýtt.

Niðurstøða

Omanfyri hava vit viðgjørt tey sjónarmið, sum Jógvan Elias Winther Poulsen, advokatur, vegna FT Samskifti hevur gjørt galdandi, í sínum “fyribils viðmerkingum” til uppskotið um marknaðaravgerð á smásølu-marknaðinum fyri Farbreiðband, buntað við talu og SMS, dagfest tann 7. oktober 2019.

Niðurstøðan hjá Fjarskiftiseftirlitinum er, at fyribils viðmerkingarnar hjá FT Samskifti ikki geva høvi til at broyta sjálva marknaðaravgerðina. Tó eru nakrar tillagingar gjørdar.

Fjarskiftiseftirlitið hevur, í tráð við viðmerkingina frá FT Samskifti, broytt heitið á marknaðinum til Fartelefonhald við talu, SMS og dáta.

Fjarskiftiseftirlitið hevur, sum umbiðið av FT Samskifti og sum nevnt omanfyri, lýst og greinað hví vinnuhald ikki eru ein partur av viðkomandi marknaðinum. Hetta er á bls. 4-8 í endaligu marknaðaravgerðini.

Men harumframt hevur Fjarskiftiseftirlitið eisini strikað nøkur brot á bls. 30-31 í útkastinum til marknaðaravgerð, ið snúðu seg um prísir á fastbreiðbandi í Føroyum, samanbórið við fastbreiðband í Danmark. Hesin spurningurin verður viðgjørdur í eini prísklemmukanning, sum verður gjørd í lýtuni.

Loksins hevur Fjarskiftiseftirlitið í sjálvari niðurstøðuni, t.e. brot 4 á bls. 39 um Forhandaskyldur, at Fjarskiftiseftirlitið ikki kennir “til aðrar kappingartrupulleikar á hesum viðkomandi marknaðinum, sum við fyrimuni kunnu loysast við forhandaskyldum”. Tað undirstrikaða er lagt afturat í mun til útkastið, til tess at ongin ivi skal vera um, at Fjarskiftiseftirlitið sjálvsagt er vitandi um, at kappingin ikki er “virkin” á marknaðinum, eftirsum FT Samskifti hevur eina ráðandi støðu.

Fjarskiftiseftirlitið dugir bert ikki í lýtuni at síggja, at forhandaskyldur eru rætta amboðið á júst hesum marknaðinum; meira umráðandi er at tryggja sær at FT Samskifti ikki misnýtir sína ráðandi støðu, og tað gerst best við at fylgja tætt við atferðini á marknaðinum og nýta amboðini í Kappingarlógini.

Omanfyristandandi broytingar ganga fram av eini mark-up útgávu av endaligu marknaðaravgerðini, soleiðis at til ber at síggja broytingarnar.

Harumframt hevur Fjarskiftiseftirlitið í endaligu marknaðaravgerðini rættað másligar villur o.t., sum ikki hava innihaldsligan týdning, og sum tí ikki eru gjørdar í mark-up.

Vegna Fjarskiftiseftirlitið

Marnar Jacobsen, búskaparfrøðingur

Bókmentir

Bishop, S., & Walker, M. (2010). *The Economics of EC Competition Law: Concepts, Application and Measurement* (3rd ed.). London: Sweet & Maxwell.

Commercial Solvents v Commission, Joined Cases 6 and 7/73 (Court of Justice March 6, 1974).

Ferro, M. S. (2019). *Market Definition in EU Competition Law*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing Limited.

Fjarskiftiseftirlitið. (2017a). *Regulering av fjarskiftismarknaðum - Lógarkarmar, búskaparligt ástøði, manngongdir til skilmarkan, viðkomandi marknaðir og allýsingar. Ver. 1.0a*. Tórshavn: Fjarskiftiseftirlitið.

General Motors Continental NV v Commission of the European Communities, 26/75 (General Court November 13, 1975).

Hilti AG v Commission, T-30/89 (General Court December 12, 1991).

Hugin v Commission, 22/78 ECLI:EU:C:1979:138 (General Court May 31, 1979).

Merci Convenzionali Porto di Genova SpA v Siderurgica Gabrielli SpA, C-179/90 - ECLI:EU:C:1991:464 (Court of Justice December 10, 1991).

NV Nederlandsche Banden Industrie Michelin v Commission of the European Communities., Case 322/81 (Court of Justice November 9, 1983).

O.C. 2002/19/EC. (2002). Directive 2002/19/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on access to, and interconnection of, electronic communications networks and associated facilities (Access Directive). *Official Journal of the European Union*, 7-20.

O.J. 1987/286/36. (1987). Commission Decision - BBI/Boosey and Hawkes: Interim Measures. *Official Journal of the European Union*, 36-43.

O.J. 2002/21/EC. (2002). Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council of 7 March 2002 on a common regulatory framework for electronic communications networks and services (Framework Directive). *Official Journal of the European Communities*, 2002(L. 108), 33-50.

O.J. 2002/C 165/03. (2002). Commission Guidelines on Market Analysis and the Assessment of Significant Market Power under the Community Regulatory Framework for Electronic Communications Networks and Services. *Official Journal of the European Communities*, 2002(165), 6-31.

O.J. 2014/710/EU. (2014). Commission Recommendation of 9 October 2014 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to ex ante regulation etc. *Official Journal of the European Union*, 2014(L 295), 79-84.

O.J. 2018/C 159/01. (2018). Communication from the Commission - Guidelines on market analysis and the assessment of significant market power under the EU regulatory framework for electronic communications networks and services. *Official Journal of the European Union*, 1-15.

O.J. 97/C 372/03. (1997, December 9). *Commission Notice on the Definition of the Relevant Market for the Purposes of Community Competition Law*. Retrieved October 26, 2016, from [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:31997Y1209(01)&from=EN)

Fartelefonhald við talu, SMS og dáta

Vinnumálaráðið. (2006, 10 25). *Uppskot til løgtingslóg um kapping (Kappingarlógin) - Løgtingsmál nr. 110/2006*. Tórshavn: Løgtingið. Retrieved from www.logting.fo:
[https://www.logting.fo/files/casestate/2719/110.06%20Kappingarlog%20\(1\).pdf](https://www.logting.fo/files/casestate/2719/110.06%20Kappingarlog%20(1).pdf)

Vinnumálaráðið. (2015, Marts 4). *Uppskot til løgtingslóg um fjarskifti (Fjarskiftislógin) - Løgtingsmál nr. 106 /2014*. Tórshavn: Føroya Løgting.

Walker, M., Fletcher, A., & Williams, M. (2016). *Predation and excessive pricing, Price discrimination, discounts, tying & bundling - Postgraduate Diploma Economics for Competition Law - Module Two, Unit 4*. London: King's College.